

Handläggare
Karin Söderling
Telefon: 08 50830121Till
Kyrkogårdsnämnden 2016-09-21

Tertialrapport Tertial 2 2016 för Kyrkogårdsnämnden

Förslag till beslut

1. Kyrkogårdsnämnden godkänner förvaltningens redovisning av tertialrapport 2 2016 och överlämnar den till kommunstyrelsen
2. Paragrafen begärs omedelbart justerad.

Mats Larsson
Förvaltningschef

Sammanfattning

Stadens nämnder ska via tertialrapporter till kommunstyrelsen följa upp verksamhetens mål och ekonomiska resultat.

Kyrkogårdsnämnden gör i tertialrapport 2 för 2016 bedömningen att uppsatta mål och åtaganden i huvudsak kommer att uppnås och genomföras under året. Den ekonomiska prognosen visar på ett överskott med 4,5 mnkr.

Bakgrund

Nämnder och bolag ska återkommande under året och i tertialrapporter och årsberättelse följa upp verksamheternas mål och ekonomiska resultat. Detta för att kommunstyrelsen ska ges en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Befarade avvikelser mot mål och budget ska särskilt kommenteras. Rapporteringen sker i enlighet med stadens integrerade ledningssystem (ILS).

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förvaltningsledningen och behandlats i förvaltningsgrupp 2016-09-12

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	3
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	4
1. Ett Stockholm som håller samman	4
1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar	4
1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo	7
1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla	9
2. Ett klimatsmart Stockholm	12
2.1 Energianvändningen är hållbar.....	12
2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade	14
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	14
3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad	14
3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva	15
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	16
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm	17
4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika	17
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	17
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	20
4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla	21
4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande.....	22
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	23
Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar	24
Uppföljning av driftbudget.....	24
Särskilda satsningar.....	24
Investeringar.....	24
Övrigt	25
Synpunkter och klagomål.....	25

Bilagor

Bilaga 1: Kopia av Kn t2 2016

Bilaga 2: Kopia av Bilaga 7 - samarbeten mellan staden och akademi

Sammanfattande analys

I tertialrapport 2 för 2016 görs bedömningen att i huvudsak uppsatta mål, åtaganden och aktiviteter, kommer att uppnås under året. Den ekonomiska prognosen visar på ett överskott på 4,5 mnkr. Detta beror av i huvudsak förseningar inom underhållsprojekt avseende murarbeten samt ökade intäkter. På grund av nödvändiga skyddsåtgärder vid Nya Krematoriet på Skogskyrkogården görs omprioriteringar inom investeringsbudgeten för att prognosen ska uppvisa ett nollresultat.

Underhållsinsatser prioriteras under året och under 2016 har nämnden dessutom tilldelats 15 mnkr för att genomföra särskilda satsningar för att åtgärda eftersatt underhåll vid nämndens anläggningar. Underhållsarbeten genomförs bland annat genom upprustning och tillgänglighetsanpassningar av servicestationer, murarbeten vid Skogskyrkogården, mark- och beläggningsarbeten på begravningsplatserna och genom byte av krematorie- och processutrustning vid Råcksta krematorium. Ett arbete med att ta fram vård- och underhållsplaner vid begravningsplatserna har påbörjats med stöd av Stockholms stadsmuseum. Därutöver sker upprustning av personalutrymmen. Ett nytt gravadministrativt system implementeras under hösten.

Nya gravområden med urngravar, askgravlund och askgravplatser vid Bromma kyrkogård har tagits i bruk. Detaljplanen för den nya begravningsplatsen vid Järvafältet beräknas antas av stadsbyggnadsnämnden under hösten och därmed kan projektering ta vid. En utredning för att öka attraktiviteten vid Strandkyrkogården har påbörjats.

Taket på det Nya Krematoriet på Skogskyrkogården läggs om med start hösten 2016. Det pågår samtidigt en juridisk process mot konsulter. Denna process är ännu inte avslutad. Syftet är att minimera nämndens kostnader för denna oförutsedda händelse.

Arbetet med att byta bevattningsanläggning vid Skogskyrkogården pågår under året och fortsätter kommande år. Upprustning och tillgänglighetsanpassning av besökstoaletten vid Skogskapellet vid Skogskyrkogården genomförs under året.

På grund av att projektet med Järva begravningsplats är försenat måste behovet av kistgravar i nordvästra Stockholm kompenseras med andra utbyggnader. En utbyggnad av kistgravkvarter vid Råcksta begravningsplats har aktualiserats och utreds med högsta prioritet.

Miljöprogrammets mål har inarbetats i nämndens verksamhetsplan och miljökrav ställs vid upphandlingar. Miljöarbetet har fortsatt fokus på förbättrad avfallshantering samt energieffektiviseringar.

Nämnden tar emot aspiranter från Jobbtorg och personer anvisade av Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samt anordnar ett stort antal feriearbeten för skolungdomar i Stockholm. Under sommaren har 110 feriearbetande skolungdomar beretts arbete.

Världsarvet Skogskyrkogården bidrar till besöksnäringen i Stockholm. Under året fortsätter samarbetet med Stockholms stadsmuseum som, på uppdrag av kyrkogårdsnämnden, sköter visningsverksamheten. En besöksplan håller på att tas fram. Uppdraget att anordna "Skogskyrkogårdens dag" utreds under året tillsammans med trafikkontoret. Världsarvets gränsdragning och buffertzonen är under fortsatt utredning. Arbetet leds av stadsledningskontoret.

Sjukfrånvaron bland anställda uppgår till 4,1 %, något lägre än målet.

Kompetensutveckling genomförs, bland annat genomgår alla medarbetare en utbildning kring mänskliga rättigheter och HBTQ-frågor.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholm är en stad med levande och trygga stadsdelar

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk och sårbarhetsanalys (RSA)				100 %		100 %	100 %	2016

Nämndmål:

Begravningsverksamheten präglas av tillförlitlighet och hög säkerhet. Stadens begravningsplatser upplevs som trygga och säkra.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillförlitliga och säkra administrativa rutiner vid beställningar, kremationer, förvaring av kistor med stoft och urnor samt vid utlämning av urnor utgör basen för förvaltningens säkerhetsarbete. Det pågår en ständig utveckling av de administrativa rutinerna och under året fortsätter planeringen för ett utbyte till en ny teknisk plattform för beställningar, gravupplåtelse mm. Ny leverantör kommer att anlitas. Införandet sker etappvis med slutdatum 1 november och föregås av stora utbildningsinsatser.

Krematorieverksamheten präglas av hög säkerhet och god arbetsmiljö. Vid Råcksta krematorium, Nya Krematoriet/Skogskrematoriet och vid kylhuset på Norra begravningsplatsen finns kyllda utrymmen för förvaring av kistor med stoft. In- och utpassering sker här med ett anpassat digitaliserade säkerhetssystem. Säkerhetsrutiner finns också för förvaring av urnor. Anläggningarna är kameraövervakade. En risk- och sårbarhetsanalys har genomförts och ett led i denna är att fortbilda förvaltningens riskgrupp i säkerhetsarbetet. Alla arbetsplatser genomgår regelbundet utbildningar i brandskydd och hjärt-och lungräddning.

Säkerheten på begravningsplatserna har hög prioritet. Grävning av gravar sker på ett

arbetsmiljömässigt säkert sätt och det finns branschrekommendationer som är vägledande för hur arbetet genomförs. Gravstenssäkerheten är ytterst gravrättsinnehavarens ansvar men kyrkogårdsförvaltningen har tillsyn över gravstenssäkerheten. Särskild personal avdelas för att följa upp gravstenssäkerheten.

Åtgärder genomförs som ökar tryggheten, exempelvis förbättrad belysning, röjning av buskar och sänkning av häckar. Skötseln och tryggheten vid stadens innerstadskyrkogårdar lyfts fram i den dialog som förs vid bidragsgivningen till innerstadsförsamlingarna.

Hög skötselnivå, god vinterväghållning, snabb sanering av klotter och åtgärdande av annan skadegörelse samt åtgärder för att förhindra brott ska ge besökarna en trygg och säker miljö. Kopparstölden på begravningsplatserna är ett återkommande problem. Samverkan sker med närpolisen kring åtgärder som kan vidtas för att hindra fortsatta stölden. Förvaltningen ingår också ett samarbete med Solna stad kring säkerhetsaspekter vid Norra begravningsplatsen och dess närområde.

Förväntat resultat

Att inga incidenter, allvarliga avvikelser eller olyckor sker inom verksamheten. Besökarna ska uppleva begravningsplatserna som trygga och säkra.

Analys

Stadsledningskontoret har anordnat utbildning och övning i krisledning under året. Kyrkogårdsförvaltningens riskgrupp har deltagit i dessa aktiviteter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel Stockholmare som upplever Stockholms begravningsplatser som trygga.						80 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Brandskydd i kulturfastigheter	2016-01-01	2016-12-31	
 Byte av belysningsarmaturer på Strandkyrkogården	2015-01-01	2016-12-31	
 Säkerhetsbesiktning av gravstenar	2015-01-01	2018-12-31	
 Utbyte av processutrustning vid Räcksta krematorium	2015-01-01	2018-12-31	
 Utveckling och implementering av ny teknisk plattform för administration av beställningar, gravupplåtelse mm.	2015-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser är vackra och rofyllda kulturmiljöer med höga naturvärden.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens begravningsplatser och kyrkogårdar utgör viktiga gröna lungor i stadsmiljön. De är värdiga och rofyllda platser för den enskilde besökaren. Under 2016 påbörjas arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner som också inkluderar de gröna kulturvärdena.

Trädvårdsinsatser, återplanteringar och häckrenoveringar, bland annat utbyte av tujahäckar vid Norra begravningsplatsen fortsätter. På Råcksta begravningsplats samt på Skogskyrkogården genomförs också träd-, busk- och häckrenoveringar.

Innerstadsförsamlingarna ges resurser för att sköta underhållet av grönytor, buskar och träd. I framtida av skötselplaner och i skötseln av grönytor ska främjande av biotopvärden särskilt uppmärksammas. Ett program för att förbättra ljudmiljön tas fram och detta arbete sker delvis i ett samarbete med Sveriges lantbruksuniversitet. Samråd med trafikkontoret och miljöförvaltningen fortsätter för att om möjligt hitta lösningar för att minska trafikbullret på stadens begravningsplatser. När maskiner byts ut ska också bulleraspekterna vägas in.

Tillsammans med trafikkontoret skall förvaltningen utreda förutsättningarna att införa ”Skogskyrkogårdens dag”. I utredningen kommer bullerproblematiken från omgivande vägar att belysas.

Förväntat resultat

Begravningsplatserna är uppskattade besöksmål. Den biologiska mångfalden ska öka. Bullret ska minska.

Analys

I arbetet med att ta fram vård- och underhållsplaner är Kulturförvaltningen genom Stockholms stadsmuseum behjälpliga i detta arbete.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel Stockholmare som upplever Stockholms begravningsplatser som rofyllda.						80 %		2016
 Andel Stockholmare som upplever Stockholms begravningsplatser som välskötta						90 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Byte av bevakningsanläggning vid Skogskyrkogården	2015-01-01	2018-12-31	
 Byte av Tujahäckar vid Norra begravningsplatsen	2015-01-01	2018-12-31	
 Åtgärdsplan buller	2015-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4 Stockholm är en stad med högt bostadsbyggande där alla kan bo

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Begravningsverksamheten präglas av god service och lyhördhet för den enskildes behov.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Hög tillgänglighet och lyhördhet för den enskildes behov präglar begravningsverksamheten. Tillgången till ceremonilokaler och tider för gravsättning anpassas efter behoven. Nämnden erbjuder också ett stort utbud av olika typer av planteringsavtal och gravskötsel.

Begravningsverksamheten omfattar alla stockholmare, oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religiös eller annan bakgrund. Stadens begravningsplatser präglas därför av en stor variation av gravskick, gravplatser och anpassningar till olika begravnings seder mm. Så långt det är fysiskt möjligt anpassas stadens kapell till ceremonier enligt olika trosinriktningar och borgerliga förrättningar. Stockholmare har även möjlighet att gravsättas på andra platser i Sverige. På samma sätt har även icke stockholmare möjlighet att i mån av plats gravsättas på stadens begravningsplatser.

Behovet av ytterligare gravskick utreds, som en kistgravlund vid Sandsborgskyrkogården och nya kvarter med kammargravar. Utbyggnader av nya askgravlundar och askgravplatser pågår, bland annat vid Bromma kyrkogård tas nya områden i bruk.

Strandkyrkogården ligger i ett naturskönt område men utnyttjas i liten grad för gravsättningar. Under året ska det utredas hur begravningsplatsen kan ges ökad attraktivitet.

Förutsättningarna för ett begravningskapell på Strandkyrkogården kommer att belysas i utredningen.

Förväntat resultat

Nämnden tillhandahåller god service och en mångfald av gravskick.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utredning kammargravar.	2015-01-01	2016-12-31	
 Utredning kistgravlund vid Sandsborgskyrkogården	2015-01-01	2016-12-31	
 Utvecklingsprogram för Strandkyrkogården	2016-01-01	2016-11-30	
 Utvidgning av Bromma kyrkogård med urngravar, ny askgravlund och askgravplatser.	2012-10-01	2016-05-31	

Nämndmål:

Stockholmarna ska erbjudas en mångfald av gravskick

 Uppfylls helt

Beskrivning

Runt Järvafältet bor drygt 60 000 människor och de representerar en mångfald av kulturer och som också efterfrågar olika gravskick utifrån många trosuppfattningar. Den nya begravningsplatsen på Järvafältet ska ge utrymme för dessa behov samtidigt som den ska ta hänsyn till kulturresevatets värden. Planeringen har pågått sedan 2008 och under 2016 förväntas att detaljplanen ska kunna antas och genomförandebeslut tas i kyrkogårdsnämnd och kommunfullmäktige.

Religiösa och kulturella traditioner ställer särskilda krav på utformningen av gravmark. Exempelvis är det inom muslimsk tradition inte möjligt med gravsättning annat än på jungfrulig, oanvänd mark. Den rådande bristen på sådan mark gör att förvaltningen kommer att initiera en dialog hos olika religiösa företrädare om möjlighet till kistgravsättningar på redan använd gravmark. Sådana möjligheter finns exempelvis på Norra Begravningsplatsen. Bristen på jungfrulig mark i västra Stockholm kommer att bli akut under 2016. Allt talar för att exempelvis muslimska gravsättningar till våren kommer att hänvisas till enbart Strandkyrkogården i södra Stockholm när kistgravplatserna tagit slut. Förvaltningen fortsätter att utreda förutsättningarna för nya kistgravar för bland annat muslimer på Räcksta begravningsplats. Genomförda vattenutredningar visar att markförhållandena inte är idealiska och en känslig recipient, Räcksta träsk ligger inom avrinningsområdet. Ett nytt kistgravkvarter är en investering som inte ryms inom nuvarande investeringsbudget. Det förslag till att hantera drän- och dagvatten med utskifte av förorenade massor har kostnadsberäknats till 20 mnkr. Nämnden ansöker därmed 20 mnkr ur Central medelsreserv till vattenförbättrande åtgärder för att kunna genomföra projektet. Projektet beräknas ha en genomförandetid på två år. Ett sådant kistgravkvarter kommer dock inte lösa det långsiktiga behovet av kistgravar i västerort utan får ses som ett komplement till den planerade begravningsplatsen på Järvafältet.

Förväntat resultat

Ökat utbud av service genom nyanläggningar vid befintliga begravningsplatser.

Analys

Kistgravar för muslimska gravsättningar vid Räcksta begravningsplats har tagit slut. Förvaltningen hänvisar därför sådana gravsättningar till Strandkyrkogården i södra Stockholm.

Nämnden utreder skyndsamt om åtgärder för att inrätta nya kistgravar på Räcksta begravningsplats. Ett sådant kistgravkvarter kommer dock inte lösa det långsiktiga behovet. Medel för vattenförbättrande åtgärder har inte beviljats. Nämnden har i inriktningsärende beslutat om fortsatt projektering.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Planering för en ny begravningsplats på Järva friområde	2008-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5 Stockholm har ett rikt utbud av idrott och fritid som är tillgängligt för alla

● Uppfylls helt

Nämndmål:

Kulturarvet på stadens begravningsplatser ska bevaras, vårdas och synliggöras

● Uppfylls helt

Beskrivning

Efter drygt 70 år är det angeläget att planera för en renovering av Skogskrematoriet inklusive kapell. Krematorieverksamheten har flyttat till Nya krematoriet på Skogskyrkogården. Kylrum, kisthissar etc. skall dock användas som tidigare. En förstudie pågår med teknisk och antikvarisk expertis som ska ge svar på behov, antikvarisk metodik, tidplanering, logistik och kostnader.

En kulturhistorisk inventering av stadens begravningsplatser pågår och en värdering av materialet med förslag till bevarandeplan kommer så småningom att överlämnas till Länsstyrelsen för ställningstagande. Renovering av gamla gravmonument, staket och gjutjärnsdetaljer sker framför allt vid Norra begravningsplatsen. Innerstadsförsamlingarnas kulturarv och församlingarnas ansvar för detta ska särskilt lyftas fram i den dialog som förs kring de bidrag som nämnden ger till 12 innerstadsförsamlingar som själva sköter sina kyrkogårdar på uppdrag av kyrkogårdsnämnden.

Vård- och underhållsplaner ska tas fram för samtliga begravningsplatser. Ett första steg i detta arbete är att organisera ritningar och annat arkivmaterial på bättre sätt i samband med att arkivet flyttas till Skogskyrkogården.

Renovering av trappor och murar har hög prioritet under året. Vid Spånga och Brännkyrka kyrkogårdar fortsätter renoveringsarbeten av kyrkogårdsmurar och stödmurar. På Skogskyrkogården genomförs upprustningar av Gunnar Asplunds trappa och murar och urnnischer vid kv. 38 intill krematoriekapellen samt murar intill Uppståndelsekapellet. Även ca 1 km av Skogskyrkogårdens 3,6 km långa bogårdsmur kommer att renoveras och få ny kröntäckning.

Samarbetet med Stockholms Stadsmuseum fortsätter, både vad gäller antikvariskt stöd vid underhålls- och upprustningsprojekt samt genom att de fortsätter att anordna visningsverksamhet, både vid världsarvet Skogskyrkogården och vid Norra begravningsplatsen.

Artregistret är ett verktyg som hjälper till med katalogisering och prioritering av trädvårdsinsatser under året. Under 2016 kommer fortsatt bekämpning av den holländska almsjukan att prioriteras. Brännkyrka kyrkogård och Norra begravningsplatsen är särskilt

drabbade. Vaccinering prövas som metod för att förhindra spridning bland annat på almar på Norra begravningsplatsen. Ett fördjupat samarbete är önskvärt med stadens trädansvariga och Solna stad för att göra gemensamma insatser mot almsjukan och andra trädssjukdomar.

Allhelgonahelgen, Julafton, Mors och Fars dag är dagar där antalet besökare är stort på begravningsplatserna och där också platsernas värdefulla kulturmiljöer kan lyftas fram och synliggöras. Vid allhelgonahelgen beräknas ca 150 000 besökare vid begravningsplatserna och då planeras för sedvanliga aktiviteter med öppna kapell, musik i kapellen och personal på plats som kan svara på frågor och hjälpa anhöriga med att hitta graven.

Förväntat resultat

Ett vårdat, mer tillgängligt och mer attraktivt kulturarv

Analys

Förvaltningen har tecknat avtal med Stockholms stadsmuseum för att vara behjälplig i arbetet med framtagande av vård- och underhållsplaner. Sandsborgskyrkogården kommer att vara pilot för hur sådana vård- och underhållsplaner ska utformas.

Murarbeten vid Spånga kyrkogård och på Brännkyrka kyrkogård kommer att försenas på grund av för få anbudsgivare vid entreprenadupphandling. Upphandlingen måste därför göras om.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Framtagande av vård- och underhållsplaner	2016-01-01	2018-12-31	
 Förstudie renovering av krematoriekapellen på Skogskyrkogården	2014-01-01	2016-12-31	
 Renovering av gravvårdar	2015-01-01	2018-12-31	
 Renovering av Uppståndelsekapellets murar	2015-01-01	2016-12-31	
 Systematisering av ritningar och annat arkivmaterial	2015-01-01	2016-09-30	
 Trädförnyringar och annan vegetation	2016-01-01	2018-12-31	
 Upprustning av Gunnar Asplunds trappa	2015-01-01	2016-12-31	
 Upprustning av kulturmiljön på innerstadskyrkogårdarna	2012-01-01	2018-12-31	
 Upprustning av murar och terrasser vid Brännkyrka kyrkogård och Hässelby begravningsplats	2016-01-01	2016-12-31	
 Upprustning av murar vid Spånga kyrkogård.	2015-01-01	2016-12-31	
 Upprustning av murar, urnnicher kv 38 Skogskyrkogården	2015-01-01	2016-12-31	
 Upprustning av Skogskyrkogårdens mur	2013-04-30	2017-12-31	

Nämndmål:

Världsarvet Skogskyrkogårdens värden ska förvaltas och förmedlas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Skogskyrkogården är sedan 1994 ett UNESCO-världsarv som ska skyddas, bevaras, levandegöras och överlämnas till kommande generationer. Dess unika status och kulturmiljö förvaltas utifrån en nyligen reviderad och framtagna förvaltningsplan som överlämnas av Riksantikvarieämbetet till UNESCO. Världsarvsrådet har utökats och där ingår representanter från kyrkogårdsförvaltningen, länsstyrelsen, Stockholms stadsmuseum, stadsträdgårdsmästaren och stadsarkitekten. Världsarvens gränser och buffertzoner utreds och beslut kommer att fattas av kommunstyrelsen för vidare beredning av Riksantikvarieämbetet inför överlämnande till UNESCO för beslut.

Under 2016 kommer ett antal indikatorer att utvecklas som bättre ska följa upp världsarvets autenticitet och integritet. Ett viktigt arbete med vården av världsarvet är regenereringen av tallbeståndet och annat växtmaterial på Skogskyrkogården.

Världsarvet bidrar i hög grad till besöksnäringen i Stockholm. Att Stockholmare känner till "sitt" världsarv är en viktig del i UNESCO:s strävanden att medvetandegöra världsarven - både ur ett lokalt och globalt perspektiv. Ett barn- och ungdomsperspektiv ska också finnas. Stockholms stadsmuseum sköter visningsverksamheten vid Skogskyrkogården på uppdrag av kyrkogårdsnämnden. En överenskommelse för perioden 2014-2016 är tecknad mellan parterna.

Världsarvet Skogskyrkogården är tillgängligt för besökare genom allmänna och bokningsbara visningar, säsongsöppet Visitors Center och webbplatsen. Webbplatsen www.skogskyrkogarden.se stödjer besökare och intresserade innan, under och efter besöket, den hjälper till vidare kunskap och erbjuder kartguider på åtta språk. Audioguider har tagits fram för att förbättra tillgängligheten och kunskapen om världsarvet.

FN-dagen den 24 oktober kommer att uppmärksammas med evenemang som syftar till att uppmärksamma världsarvet i en internationell kontext.

Tillsammans med trafikkontoret ska förutsättningarna för att införa en "Skogskyrkogårdens dag" utredas.

Förväntat resultat

Tydliggörande av gränsdragningar och buffertzoner. Ökad medvetenhet om världsarvet och dess värden. Ett tillgängligt och uthålligt besöksmål i Stockholm.

Analys

Avseende uppdraget att anordna "Skogskyrkogårdens dag" har Förvaltningen tagit initiativ till en workshop i frågan under oktober månad. En besöksplan för världsarvet håller på att tas fram. Ett nytt samarbetsavtal för perioden 2017-2019 kommer att tecknas mellan nämnden och stadsmuseet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel stockholmare som känner till att Skogskyrkogården är ett världsarv				68 %		75 %		2016

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Ökning av antalet besökare på värdsarvets Skogskyrkogårdens hemsida				16 %		5 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
II FN-dagen 24 oktober	2016-10-01	2016-10-24	
II Utredda förutsättningarna tillsammans med trafikkontoret för en "Skogskyrkogårdens dag"	2016-01-01	2016-12-31	
▶ Utredningar av Skogskyrkogårdens gränser och buffertzon	2014-01-01	2016-12-31	
▶ Utveckla ett program för hållbar turism i samverkan med Stockholms stadsmuseum	2015-01-01	2016-12-31	
II Utveckla indikatorer för världsarvsarbetet	2016-01-01	2016-12-31	
▶ Återplantering av tallbestånd och annat växtmaterial på Skogskyrkogården	1999-10-01	2018-12-31	

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Energianvändningen är hållbar

● Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Köpt energi (GWh)						3,28 GWh	1 880 GWh	2016

Nämndmål:

Stockholms stad leder utvecklingen avseende miljökrav för krematorierna

● Uppfylls helt

Beskrivning

Krematorierna ska ha hög driftsäkerhet och utsläpp ska med god marginal understiga uppsatta riktvärden. Idag används naturgas som bränsle vid förvaltningens krematorier. En viktig nyhet inom miljöområdet är att gasleveranserna från 2016 från Stockholm Gas till krematorierna kommer till 75% vara biogas. Förvaltningen har tecknat ett nytt avtal med Stockholm Gas AB om leveranser av biogas till förvaltningens båda krematorier. Volymerna är 1,5 GWh år 2016, 1,75 GWh år 2017 samt hela gasförbrukningen, ca 2,0 GWh för kremation, år 2018. Under 2016 genomförs byte av krematorie- och processutrustning vid Råcksta krematorium för att ytterligare öka driftsäkerheten. Därutöver kommer det att utredas hur överskottsvärmen

från kremationsugnarna kan utnyttjas för egen värmeförsörjning vid Räcksta kapell och krematorium.

Förväntat resultat

Låga utsläpp och god energihushållning

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Byte av bränsle från naturgas till biobränsle vid krematorierna	2016-01-01	2018-12-31	

Nämndmål:

Verksamheternas negativa miljöpåverkan ska minska

 Uppfylls helt

Beskrivning

En aktivitetsplan tas fram under 2016 med fokus på åtgärder mot buller, hållbar energianvändning, hållbar mark- och vattenanvändning samt återvinning av avfall. Energieffektiviseringar sker genom konvertering av uppvärmningssystem i eluppvärmda byggnader samt utbyte av belysningsarmaturer. Vid utbyte av fordon och maskiner ska miljöanpassade maskiner väljas. Gravrättsinnehavare med skötselavtal erbjuds perennalternativ samt isbegonior och penséer odlade enligt KRAV:s principer. Ett samarbete med Trafikkontoret kring utvecklingen av Biokol ska undersökas. Biokol kan användas som en näringskälla vid exempelvis nyplanteringar och produceras av växtavfall. Begravningsplatserna har ofta ett rikt djur och växtliv med höga biotopvärden. Skötselplanerna på begravningsplatserna tar hänsyn till den biologiska inventeringen som genomfördes 2012. Bland annat följs en särskild skötselplan för näckrosdammen på Skogskyrkogården som härbärgerar den större vattensalamandern. Bikupor finns på flera av begravningsplatserna och honung från bikuporna på Skogskyrkogården finns till försäljning på Visitors Center.

Förväntat resultat

Minskade utsläpp, minskad energianvändning och ökad biologisk mångfald på våra begravningsplatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bergvärme vid Klockarbacken, ekonomibyggnad vid Norra begravningsplatsen	2015-01-01	2017-12-31	
 Byte av ventilationsanläggning vid Sandsborgsexpeditionen	2016-01-01	2016-12-31	
 Konvertering till vattenburen fjärrvärme Sandsborgsexpeditionen	2015-01-01	2016-12-31	
 Räcksta krematorium- utreda egen värmeförsörjning	2016-01-01	2016-12-31	
 Utbyte till LED ljuskällor inomhus och utomhus	2015-01-01	2018-12-31	
 Utredning av bergvärme Sandsborgskapellet	2015-01-01	2017-12-31	
 Utredning bergvärme vid ekonomibyggnader Bromma kyrkogård	2016-01-01	2017-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utveckling och införande av nytt avfallssorteringskoncept	2015-01-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2 Transporter i Stockholm är miljöanpassade

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel elbilar	18,18 %			10 %		18 %	14 %	Halvår 1 2016

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Stockholm är en företagsvänlig stad

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Nämnden ska ha ett gott samarbete med företagare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter har ett tätt samarbete med olika entreprenörer inom begravningsbranschen, exempelvis begravningsbyråer, florister, entreprenörer inom stenindustrin, leverantörer av upphandlade tjänster mm. Höga krav ställs på att detta samarbete fungerar på ett bra sätt för att levererade tjänster ska ha hög kvalitet och så att misstag undvikes. Olika samrådsorgan finns, BESK-gruppen med representanter från begravningsbyråbranschen och förvaltningen, Transportgruppen med aktörer som utför transporter av avlidna samt OAA (Omhändertagande av avlidna) tillsammans med Stockholms läns landsting och begravningsbyråbranschen.

Förvaltningen arbetar med att ta fram förbättrade webb- och informationslösningar som ska ge snabbare och säkrare handläggning vid beställningar av tjänster. Byte av IT-leverantör för begravningsadministrationen under 2016 ger goda förutsättningar för en sådan utveckling.

Förväntat resultat

Att levererade tjänster ska ha hög kvalitet, att inga avvikelser sker. Att ge förutsättningar för att tiden mellan dödsfall och begravning minskar.

Analys

Byte av IT-leverantör kommer att ske under hösten 2016.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel begravningsentreprenörer som bokar via Gräbo				40,22 %		26 %		2016

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.3 Fler jobbar, har trygga anställningar och försörjer sig själva

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal aspiranter som fått kommunala visstidsanställningar	0 st				2 st	2 st	750	Tertial 2 2016
  Antal praktiktillfällen som genomförs inom stadens verksamheter av de aspiranter som Jobbtorg Stockholm matchar	4 st	4 st	0 st	6 st	7 st	7 st	500 st	Tertial 2 2016
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	110					110 st	10 000 st	2016
  Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar	145				150	150 st	800 st	Tertial 2 2016
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	110 st	55 st	55 st	107 st		110 st	8000 st	2016

Förutom 4 placerade från Jobbtorg tar förvaltningen emot 7 personer som sysselsätts via andra arbetsmarknadsåtgärder, ex med lönebidrag eller så kallade Nystartsjobb.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samråd med stadens nämnder och bolag utveckla ett utbud av platser för kommunala visstidsanställningar som motsvarar behoven hos aspiranterna. Stadens nämnder och bolag ska medverka i arbetet med att bereda platser för visstidsanställda.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Nämnden ska bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktik till personer som står långt från arbetsmarknaden

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden kommer fortsatt att bidra till ökad sysselsättning genom att erbjuda praktikplatser till aspiranter från Jobbtorg samt till andra personer, exempelvis personer med funktionsnedsättning, som står utanför arbetsmarknaden. Det kan också bli aktuellt att erbjuda lärlingsplatser för olika yrkesutbildningar. Praktikplatser för Lia-praktikanter (Lärande i arbete) kan också bli aktuellt att erbjuda under året.

Antalet platser för feriearbetande skolungdomar utökas till 110 platser.

Förväntat resultat

Att fler personer kan få arbetslivserfarenhet och därmed bli mer anställningsbara på arbetsmarknaden.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjuda lärlingsplatser och platser via AF	2013-06-01	2018-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	97,38 %			93,65 %		100 %	100 %	Tertial 2 2016
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,4 %			93,7 %		100 %	100 %	Tertial 2 2016
  Nämndens prognossäkerhet T2				3 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2016

Nämndmål:

Nämndens verksamhet ska präglas av god budgethållning

 Uppfylls helt

Beskrivning

Samtliga enhetschefer gör budgetuppföljningar med respektive avdelningschef. I samband

med tertialrapport 2 sker också uppföljning av verksamhet och ekonomi med förvaltningschefen. Förvaltningsledningen följer upp ekonomin månadsvis. Särskilt fokus är på kostnader för underhållsåtgärder, uppföljning av investeringsbudgeten samt erhållna intäkter.

Förväntat resultat

Effektivitet och transparens.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.1 Stockholm är en jämställd stad där makt och resurser fördelas lika

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Kyrkogårdsnämnden ska mäta och analysera den statistik som relaterar till individer uppdelad efter kön	2016-01-01	2016-12-31	
 Kyrkogårdsnämndens verksamhet ska jämställdhetsintegreras i syfte att synliggöra effekten av beslut och resursfördelning utifrån kön.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Jämställdhetsperspektivet är integrerat i nämndens verksamhet

 Uppfylls helt

Beskrivning

En analys har genomförts utifrån könsuppdelad data som omfattar antal döda, gravsatta, kremerade och personer som innehar gravskötselavtal. Det bedöms inte finnas skillnader i dessa data som är signifikant avvikande utifrån könstillhörighet. Hösten 2015 gjordes en Buss-undersökning där Stockholmare fick frågor som bland annat handlade om upplevelsen av trygghet och av skötseln på begravningsplatserna. Utifrån denna undersökning finns en något förhöjd upplevelse av otrygghet hos kvinnor jämfört med män bland dem som besöker stadens begravningsplatser. Det finns därför anledning att upprepa undersökningen för att följa upp om de trygghetsåtgärder som genomförs har effekt.

Förväntat resultat

Att det inte finns några skillnader utifrån kön avseende upplevelsen av tryggheten på begravningsplatserna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex				74			83	2016
  Andel medarbetare som inte upplever sig diskriminerade på sin arbetsplats				83 %		100 %	100 %	2016
  Index Bra arbetsgivare							fastställs 2016	2016
  Index Psykosocial arbetsmiljö							fastställs 2016	2016
  Sjukfrånvaro	4,1 %	3,6 %	5 %	5,3 %	5,3 %	5,3 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2016

Förutom sjukfrånvaro följs övriga indikatorer upp i medarbetarenkät 2017

Nämndmål:

Kyrkogårdsnämnden ska vara en attraktiv arbetsgivare

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla medarbetare ska bidra till att skapa en attraktiv arbetsplats som kännetecknas av hög kompetens, ett professionellt och etiskt förhållningssätt, delaktighet och ansvarstagande, hög trivsel, ett öppet och bra arbetsklimat samt låg sjukfrånvaro. Jämställdhets- och mångfaldsfrågor ska fortsatt ha hög prioritet. Medarbetare och chefer erbjuds kompetensutveckling.

Förvaltningen har många säsongsanställda kyrkogårdsarbetare. Dessa arbetsleds av lagbasar som i många fall också har en tillfällig anställning som säsongsanställd. Under 2016 kommer lagbasarna få en utökad introduktion innan säsongen för att nämndens arbete och policy kring jämställdhet- och mångfaldsfrågor når även den säsongsanställda personalen.

Förväntat resultat

En attraktiv arbetsplats som kännetecknas av hög trivsel, låga sjuktal samt ett öppet och bra arbetsklimat.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Friskvårdssubvention	2016-04-21	2016-12-31	
 Ledarskapsutveckling	2015-01-01	2017-12-31	
 Upprustning av garage, verkstad och personallokaler på Skogskyrkogården	2015-01-01	2017-12-31	
 Upprustning av personallokaler	2015-01-01	2018-03-31	

Nämndmål:

Medarbetare och chefer ska ha rätt kompetens, ett etiskt förhållningssätt samt ge ett värdigt bemötande av kunder och besökare.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Medarbetarundersökningens resultat för 2015 visar på en fortsatt negativ trend. Analys pågår om orsaker till detta och likaså vilka åtgärder som kan vidtas. Kyrkogårdsnämnden kommer att få ett ärende i frågan till sitt sammanträde i februari månad.

Kompetensutvecklingsinsatser genomförs under året, bland annat utbildningsinsatser riktade till krematorietekniker, kapellvärdar och kyrkogårdarbetare. Arbetsmiljön förbättras med hjälp av ombyggnader av personallokaler. Etiska aspekter ska ständigt vara närvarande i det dagliga arbetet och ska följas upp vid arbetsplatsträffar och medarbetarsamtal. Förvaltningen har anslutit sig till SKKF:s riktlinjer för krematorieverksamheten (reviderad juni 2014). Förvaltningen följer också rekommendationer i dokumenten "Etiska riktlinjer vid gravgrävning" och "Risker och etiska aspekter vid gravgrävning" från Svenska kyrkans församlingsförbund (maj 2008).

En dialog och uppföljning sker inom varje avdelning kring medarbetarnas kompetensutveckling. Utbildning i HBTQ frågor ska genomföras till alla anställda. Medarbetarna har tillgång till subventionerad friskvård och erbjuds också medlemskap i Simhallskortet i Stockholms stad och i STAR.

Sjukfrånvaron har ökat de senaste åren och beror i huvudsak på orsaker som inte är arbetsrelaterade.

Förvaltningen kommer erbjuda all tillsvidareanställd personal att genomgå en större hälsoundersökning med start våren 2016.

Förväntat resultat

Nöjda och kompetenta medarbetare, nöjda kunder och besökare.

Analys

Kyrkogårdsnämnden har i särskilt ärende getts en redovisning av resultaten från medarbetarenkäten och om de åtgärder som vidtas för att bryta trenden av försämrade resultat i medarbetarundersökningen. Resultaten ser också olika ut för respektive arbetsplats.

Två utbildningstillfällen i HBTQ-frågor har genomförts under våren med positiv respons från deltagarna. Under hösten genomgår resterande delen av personalen HBTQ-utbildning.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel medarbetare som upplever att arbetsplatsen präglas av ett etiskt förhållningssätt				93 %		100 %		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Utbildning av chefer i arbetsrättsliga frågor.	2014-01-01	2016-12-31	
 Utbildning av medarbetare i HBTQ+ frågor	2016-01-01	2016-12-31	
 Utbildning i jämställdhets- och mångfaldsfrågor	2014-01-01	2016-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Verksamheten utgår från mänskliga rättigheter och är fri från diskriminering

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämnden anpassar fortlöpande befintliga anläggningar för att tillmötesgå olika behov. Exempelvis har flertalet besökstoaletter numera ingen hänvisning utifrån könstillhörighet. Tillgänglighetsanpassningar görs i samråd med nämndens råd för funktionshindersfrågor. Det kan dock finnas en konflikt mellan fortsatta åtgärder och anpassningar av anläggningarna och de hänsyn som måste tas till olika miljö- och kulturmiljöaspekter. Exempel på detta är att det ställs krav på miljöhänsyn vid nyanläggning av kistgravar när det gäller omhändertagande av dränvatten. Åtgärder som kan vara mycket kostsamma. Krav på kulturmiljöhänsyn kan exempelvis medföra att gravar inte kan förses med stående stenar, exempelvis vid Råcksta begravningsplats.

Ständigt kunskapsutbyte med begravningsentreprenörer och anhöriga medför att olika lösningar för att tillmötesgå olika begravningsstraditioner utvecklas. Genom att se över möjligheterna till att förbygga gravkammare så att den enskilde inte ska behöva bygga själv är ett exempel på tillmötesgående av olika begravningsstraditioner.

All personal genomgår under 2015-2016 utbildningar i mänskliga rättigheter med särskilt fokus på HBTQ-frågor. Det handlar också om hur vi hanterar normer och värderingar i det dagliga arbetet, både inom den egna arbetsgruppen och i mötet med besökare, anhöriga och olika entreprenörer inom begravningsbranschen. Tidigare har dessutom all personal fått utbildningar som rör tillgänglighet och bemötande av personer med funktionsnedsättning samt om kulturella och religiösa skillnader vid begravningsceremonier och val av gravskick.

Vid anläggande av den nya begravningsplatsen vid Järva ska ett hållbarhetsperspektiv anläggas. Det handlar inte enbart om hållbar resursanvändning och miljöanpassningar utan också om social hållbarhet. Hur kan projektet bidra till en social sammanhållning och stärka invånarnas delaktighet? Ett sätt kan vara att engagera lokala företrädare både i planering och genomförande av projektet.

Förväntat resultat

Ingen ska utsättas för diskriminering inom nämndens verksamhetsområde.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.6 Stockholm är en tillgänglig stad för alla

 Uppfylls helt

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kyrkogårdsnämnden ska tillgänglighetsanpassa stadens begravningsplatser för att tillmötesgå alla besökande oavsett funktionsnedsättning.	2016-01-01	2016-12-31	

Nämndmål:

Stadens begravningsplatser och begravningsverksamhet ska ha god tillgänglighet.

 Uppfylls helt

Beskrivning

Tillgänglighetsanpassningar görs i samverkan med nämndens råd för funktionshinderfrågor där en gemensamt framtagna åtgärdslista är vägledande för prioriterade åtgärder. Under året planeras för upprustning och tillgänglighetsanpassning av besökstoletter vid Skogskapellet, förtätning av sittplatser, beläggningsarbeten, översyn av väghinder samt målning av trappnosar. Förbättrad skyltning av begravningsplatserna, upprustning av servicestationer är också insatser som syftar till att öka tillgängligheten.

Tillgänglighetsfrågorna ska också lyftas i den dialog förvaltningen har med innerstadsförsamlingarna. Det handlar också om förbättrad information via hemsida, kundtjänst och andra kanaler. Under 2016 förstärks informationsfunktionen för att ytterligare förbättra mötet med brukare, besökare, nämnd och personal. "Hitta-graven" webbplatsen är en mycket välbesökt sökfunktion och den utgör en service som ska öka tillgängligheten för besökaren. Sökfunktionerna på "Hitta-Graven" utökas fortlöpande och antalet besökare utökas kontinuerligt. Under 2015 har besökare från 121 olika länder besökt tjänsten. Närmare 40% av besöken på "Hitta Graven" görs dessutom via mobila tjänster. Under året fortsätter arbetet med att ta fram uppdaterad information på informationstavlor som ska förses med pictogram med handikapplatser, toaletter, skötbord mm. Stadens program för tillgänglighet - En stad för alla- är vägledande för projekteringen av en ny begravningsplats vid Järva friområde. Möjligheten att genom audioguidning själv kunna besöka världsarvet Skogskyrkogården och Norra Begravningsplatsen skall också ses som en angelägen tillgänglighetsåtgärd. Under 2015 försågs Skogskyrkogården med audioguidar och under 2016 införs audioguidar på Norra begravningsplatsen.

Förväntat resultat

Begravningsplatser och ceremonilokaler ska vara anpassade för allas behov. Tillgängligheten till information är god.

Analys

Nämnden tilldelades 1 mnkr till tillgänglighetsåtgärder avseende besökstolett vid

Skogskapellet på Skogskyrkogården.

Nämndens råd för funktionshindersfrågor har träffat nämnden vid ett tillfälle. Rådet har väckt frågan om busshållplatsernas tillgänglighet på Skogskyrkogården. Rådet har tillskrivit trafikkontoret i frågan.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2015	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal besökare på söktjänsten "Hitta-Graven"				206 492		210 000		2016

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Audioguiden vid Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen	2015-05-31	2016-12-31	
 Belägningsarbeten	2015-01-01	2018-12-31	
 Designtävling för ny bänk till Skogskyrkogården	2016-01-01	2016-12-31	
 Lägre höjd på häckar	2015-01-01	2018-12-31	
 Målning av trappnosar	2015-01-01	2016-12-31	
 Möbleringsprogram - förtätning, nyproduktion	2015-01-01	2018-12-31	
 Skyltprogram, informationstavlor	2015-01-01	2016-12-31	
 Upprustning av toaletter på Skogskyrkogården.	2015-01-01	2016-12-31	
 Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen	2015-01-01	2018-11-30	
 Utveckla "Hitta-Graven" tjänster	2015-01-01	2017-05-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.7 Stockholm är en demokratisk stad där invånarna har inflytande

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Samråd med intressegrupper och en effektiv synpunktshantering är vägledande för utvecklingsarbetet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen har ett gott samarbete med många aktörer och företagare inom begravningsbranschen. Detta sker i olika samverkansorgan och är vägledande för utvecklingsarbetet. Dessutom hanteras många synpunkter från enskilda gravrättsinnehavare och besökare, Även andra aktörer som Stockholms läns landsting och olika trossamfund och dess företrädare är viktiga intressenter beträffande den service som förvaltningen erbjuder.

Vid utvecklingen av servicen och vid nyanläggningar sker samråd och dialog i olika former, exempelvis finns en interreligiös grupp som följer arbetet med en ny begravningsplats på Järvafältet.

Förväntat resultat

Färre antal klagomål. God samverkan med aktörer inom begravningsverksamheten i Stockholm.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

 Uppfylls helt

Nämndmål:

Kvalitets- och miljökrav ställs vid upphandlingar

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadens riktlinjer avseende upphandlingar följs. Upphandlade entreprenörer ska kunna redovisa sitt systematiska miljöarbete. Vid upphandling av konsulttjänst provas en metod med fast pris och enbart kvalitetsutvärdering vid prövning av anbud.

Förväntat resultat

Hög kvalitet på levererade tjänster.

Uppföljning av ekonomi och särskilda satsningar

Uppföljning av driftbudget

Driftbudget	Budget 2016	Prognos 2016
Kostnader	Mkr	Mkr
Förvaltningschef, nämnd och stab	6,9	6,9
Begravnings- och serviceavdelningen	96,7	96,1
Tekniska avdelningen	48,7	52,7
Administrativa avdelningen	31,0	30,0
Kapitaltjänstkostnader	24,0	24,0
Summa kostnader	207,3	209,7
Intäkter		
Avgifter	14,5	14,7
Fonduttag	8,5	9,9
Övrigt	12,6	17,9
Summa intäkter	35,6	42,5
Netto	171,7	167,2

Nämnden redovisar ett prognosticerat överskott med 4,5 mnkr för verksamhetsåret 2016. Överskottet kan hänföras till att upphandlingar av murarbeten vid Brännkyrka och Spånga kyrkogårdar måste göras om på grund av för få anbudsgivare. Detta innebär att projekten försenas. Därutöver förväntas kostnaderna för upphandlat nytt It-stöd bli lägre än beräknat. Nämndens intäkter beräknas också bli högre än budgeterat.

Särskilda satsningar

Nämndens budget utökades med 15 mnkr att användas till underhållsåtgärder vid nämndens anläggningar. Under 2016 genomförs

- Upprustning och tillgänglighetsanpassning av servicestationer för allmänheten på Skogskyrkogården och Norra begravningsplatsen.
- Fortsatt underhåll av Skogskyrkogårdens 3,6 km långa mur.
- Renovering av murar och urnnisher vid kvarter 38 inne på Skogskyrkogården.
- Renovering av murar vid Uppståndelsekapellet, Skogskyrkogården.
- Upprustning av Gunnar Asplunds trappa, Skogskyrkogården.
- Fortsatta beläggningsarbeten på Skogskyrkogården och övriga begravningsplatser.
- Byte av krematorie- och processutrustning vid Råcksta krematorium
- Upprustning av personalutrymmen på flera olika arbetsplatser.
- Framtagande av vård och underhållsplaner vid begravningsplatserna
- Implementering av nytt gravadministrativt system.

Ca 13 mnkr prognosticeras att användas under året för de särskilda satsningarna.

Investeringar

Investering	Budget 2016	Prognos 2016
Järva begravningsplats	15,0	2,0
Skogskrem 3	0,0	15,0
Maskiner	5,0	5,0
Bevattnings Skogen	10,0	10,0
Övrigt, energi, mm	6,0	4,0
Summa	36,0	36,0

Nämnden redovisar ett prognosticerat nollresultat avseende investeringsbudgeten. Omprioriteringar inom investeringsbudgeten görs för att finansiera skyddsåtgärder vid Nya Krematoriet som genomförs med start under hösten. Arbetet beräknas ta sex månader.

Övrigt

Kompetensförsörjning

Nämnderna ska, utifrån en övergripande kompetens- och behovsanalys, redovisa aktiviteter som säkerställer kompetensförsörjningen.

En genomgripande utbildningsinsats görs för all personal som arbetar med begravningsadministration i samband med övergång till nytt administrativt system. Det gäller all personal som sköter bokningar, upplåtelse, gravsättningar och kremationer. En behovsanalys har genomförts vilken medfört att flera medarbetare dessutom genomgår kurser i Excel.

Ute på begravningsplatserna genomgår medarbetare kurser i exempelvis skylift- och höghöjdsarbeten, maskinkunskap och grävmaskinutbildning. Vid nyrekryteringar görs alltid en översyn av kompetensbehoven. Bland annat har en landskapsingenjör rekryterats.

Krematorietekniker genomgår Sveriges kyrkogårds- och krematorieförbunds utbildningar.

Alla medarbetare kommer under året att ha genomgått en HBTQ-utbildning.

Synpunkter och klagomål

Under första halvåret 2016 inkom 538 synpunkter och klagomål vilket är en ökning med 30 % jämfört med samma period år 2015 (411 st). Andelen positiva synpunkter är 19 % (102 st) jämfört med 26 % år 2015. Övervägande delen av klagomålen handlar precis som tidigare år om brister i skötsel och plantering av gravar, Av de positiva synpunkterna handlar ett flertal om snabb handläggning och mejlsvar.

Eftersom vattnet till ett flertal servicestationer på Skogskyrkogården har varit avstängt på grund av arbeten med den nya bevattningsanläggningen har en del klagomål handlat om detta. Noteras kan göras av klagomål på att begravningsplatser används för pulkaåkning eller annan aktivitet som kan uppfattas opassande.